

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre 4

Egészévre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

KARÁCSONY.

Csaknem kétezer éve, hogy az angyali sergek, távol, a bethlehemi mezőkön, vígan így énekeltek: „Dicsőség mennyben az Istennek, Békesség földön az embernek.” És ime most, tizenkilencszáz év után ez esztendőben is, millió és millió ajakról fog fölhangzani e dicsőítő ének, a föld kerekének minden részében.

Karácsony a kereszténység legnagyobb ünnepe, melyen örvend kicsiny és nagy, szegény és gazdag egyaránt. E napon ünneplik széles e világon az emberiség megváltójának: az Ur Jézus Krisztusnak születését.

És e nappal a kereszténység millioi elzárandokolnak lélekben a távol Bethlehem mezéjére, hogy lássák a megváltót s hogy együtt örven-dezzenek a pásztorokkal.

Örvend ma az egész világ, pedig jól tudja, hogy az a Krisztus, kinek születését angyali sergek sokasága hirdeté, mint „nagy örömet” véres halállal mult ki a Golgotának keresztjén. Mert a lélek mely oda röppen Palesztina sziklás oázisaira, nem áll meg a kisded jászol bölcsőjénél, hanem gyorsröptű szárnyaival bejárja mindazon helyeket, a hol az Istenember járt. Felkeresi a templomot, a hol már mint gyermek magára vonja az írás tudók figyelmét, felkeresi a hegyet-völgyet, a tengert és a várost, a hol tanított, gyógyított, fel a Gezemáne kertjét, a hol elárulták, hogy aztán összeroskadjon a kereszt nehéz súlya alatt,

melyen kigunyolva, meggyalázva, véres verejtéket izzadva hal meg az, kinek születését a karácsony hirdeti s kinek születése felett az egész keresztény világ örül.

Miként lehetséges az, hogy e gyászos végnek tudata mellett is örül a világ s mi mindnyájan? Nem kellene-e inkább könyeket hullatnunk annak már bölcsőjénél, körül tudjuk, hogy a keresztfán, — mindenkitől elhagyatva — hal meg?

Karácsony még is az öröme napja és méltán. A lélek, mely szárnyaszegetten hull oda Krisztus keresztja alá, a Golgota hegyéről is tova száll hogy hallja ama szózatot, mely az üres sírból hangzik fel: „Nincs itt. feltámadott.”

Ezért örül a mi szívünk, mert tudjuk, hogy az, kinek születését ünnepljük, habár a gonosztevők halálával hal is meg, nem marad a sírnak mélyében, nem porlad el; az eszme, melyért küzdött, az igazság, melyért vérzett, feltámad a sírból és fenséges győzelmet arat.

Igen, az igazság, mely e nap született, győzelmet arat! Ez az édes tudat tölti be szívünket szent örömmel e napon.

Azért örvendünk, mert tudjuk, hogy az, a kinek születését ünnepljük, győzelmet vett a gonoszon, a bűnön és a halálon.

Győzelmet vett, és győzelmet ígért, biztosított örökre az igazságnak.

Ennek örülünk mi, ennek örül a keresztények millioja, mert az ő földre jövele, születése, egész élete, kétségbe vonhatatlanul hirdeti azt az örömet, hogy az igazság, a szent ügy győzni fog.

Hisszük és valljuk, hogy nemzeti szent ügünk, a háromszáz éves elnyomatás dacára is, győzelmet fog aratni. Az Istenember ki e napon született, ki maga mondja: „Ego sum veritas” nem hagyja elveszni igazságos ügyünket. De az Isten fiának bölcsőjénél erős fogadást kell tennünk, hogy minden egyéni képességeinket kifejtve, erkölcsi erőnket megedzve, lankadatlan munkássággal törekszünk az édes haza boldogítására.

Zengjen tehát a mi ajkunkról is az ének:

„Dicsőség mennyben az Istennek
Békesség földön az embernek.”

Művészestély.

A jótékonyág oltárán áldozott Petrozsény élite közönsége vasárnap este. A műsor hangversenyt, tánc-estélyt és műkedvelői előadást jelzett, de kellemesen csalódva győződünk meg, hogy a művészestély fogalma sem fejezi ki mindazt, a mi a társulati vendéglő termében s összes helyiségeiben a szemet kápráztatta, a lelket elbűvölte s a szívet édes varázslattal fogva tartotta.

Midőn a függöny felgördült, egy tündérlép tártul a néző elé: „A festő műterme.” Felzugott a tapsvihar s a szem nem tudott eltelni a gyönyörűséggel, újra és újra látni vágyott a festői csoportot, melynek kifejező bájos alakjai: Frosch Pálné „szobrot”, Priváry Gézané magyar menyecskét, Ehrenberg Olga női arcképet, Ehrenberg Zseni a tavaszt, és Rosehnál Anna cigánytűt ábrázoltak karakterisztikus keretben, harmonikus alakítással, Henrich Viktor az ihletett „festő” körül. És midőn a függöny végleg ráborult az eleven képre, a képzelet tovább szötte a bűbájos látományt, miként az álomképet, melyből lehangoló az ébredés.

Csakhamar felszállt a függöny s Gaál Ferencz „Magyar rapadó”-jának andalító, majd felviharzó melodijára kötötte le a figyelmet Blaschek Aladárné mű-

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Oltár.

Im füstölög már az oltár
S karácsony-ra hívogat:
Járulj bizó hittel —
Áldottá lesz rajta, hidd el,
Bármí csekély áldozat,
Az, ki oda fem
Sorsodat intézi,
Nem is az adományt,
De szívedet nézi.

*

S ha koldus szívére csöppent
Alamizsnád balzsamot:
Bár a szegény esdve kérte,
Ne várj itt jutalmat érte
Megfizetnek majd amott.
Látatlan drága kincs
Itt is vár magában,
Lelki ismereted
Nyugtató szavában.

L. J.

A karácsonyi történet.

A szelid, halmos-völgyes Galileából Józseffel és Máriával a komor sziklás, hegyes Judeába, Nazarethből Bethlehembe megyünk.

Ugyanis Herodes, a zsidó főtanácsosok kérésére összeírást rendelt el, nem annyira a nép megszámlálása, mint inkább az ugynevezett törzs- és nemzetiégi lajstromok kiigazítására, mert biz azok ez időben már nagyon összegabajodtak, úgy, hogy jóformán senki sem tudta, mely családból való. Ezért Józsefnek is haza kellett menie ideiglenes tartzkodási helyéről, Nazarethből a maga városába Bethlehembe, lévén ő a Dávid városából és házanépe közül való.

Az utazás téli időben történt s az adott körülmények között bizony elég terhes lehetett, akár számár háton, akár gyalogszerrel.

Nazarethből Bethlehem körülbelül négy napi járásra fekszik. Mint igazhitű zsidók Saligha mentek zamariának, a hol a leggyűlöltebb faj, a pogányakkal elegyült félvér zsidók laktak, hanem bizonyosan a Jordán mély völgyében ereszkedtek le s annak mentén haladtak s Jerichon és Jeruzsalemén át jutottak Bethlehembe. Utközben itt-ott forrásra bukkanva, meg-meg pihentek, éjszakára pedig a városok és falvakban levő u. n. karaván-szerajokban, vagy chamokba húzódtak, ahol legalább az esőtől és szélről védelmezve voltak.

Bethlehem, Jeruzsalem-től délre s mint egy két mérföldnyi távolságra a Refaim-pusztán túl Judea hegy-ségének kellő közepén két félhold alakú hegytetején fekszik. Minden oldalról mély völgyek határolják; a középső a legtermékenyebb s meredeken ereszkedik alá,

lejtőjén viruló szőlők, olaj, füge, mandula, és Szent János kenyérfák diszlenek. Északra és nyugatra magas hegyek zárják el a szemhatárt, de dél és kelet felé gyönyörű kilátás nyílik a szántóföldekre s távolabb a Judeai pusztaságra s még messzebb a Holttengerre.

Józsefék az oda esőült nagytömeg miatt tisztességes lakást már nem kaphatván, a város végén egy szegényes házban húzódtak meg. A Bethlehemi házak legnagyobb része, ép úgy mint a Nazarethiek, még ma is egyetlen nagyobb szobából áll, melyben ember s állat: teve, ló, számár, szarvasmarha, juh, kecske, tyúk, galamb, már a kinek miféle állatja van — együtt tanyáz éjjel, sőt nappal is ha rossz idő van.

Külön szoba a gyermekágyas asszony számára nincsen, hanem az állatok takarmányából vetett ágyon, vagy a földre terített gyékényen együtt hálnak az állatokkal. Mária tehát ott szüli meg a Szentlélektől fogant első szülött fiát. Jézus tehát egyszerű kis házbán, szegény családi körben, szegényes viszonyok között született. „Ma született nektek Megváltó, Dávid városában!”

De e nagy, világra szóló eseményt csak az a hívó lélek érti meg a ki igéjét hallgatta, jó cselekedeteit szemlélte, véghetetlen kegyelmét és szeretetét saját bűnös szíve mélyén tapasztalta.

Az ily hívó megérti a karácsony örömet és vigasztalását. Mert érzi, hogy ebben a kis gyermekben nem a földnek, hanem az égnek gyermeke, Istennek fia, nekünk Megváltó született.

Gyermek, a kiben maga a mennyország szállott le miközénk.

Gyermek, a kiben maga az Isten közelit hozzánk, bűnös, elveszett emberekhez, közelit atyai kegyelmével

vészi zongora játéka szép technikája s a remekül előadott zenei alkotás fensége egyaránt elragadta a közönséget, mely zajos ovációban adott tetszésének kifejezést.

Ezután monolog következett. A csinos kis színpad egy felnőtt leány kedvesen berendezett szobáját ábrázolta, melyben a doktor jegyese leendő asszonyi életének egy elképzelt kis epizódjába annyira beleéli magát, hogy azért, mert férje később jön haza ebédelni s a leves kihűlt, oly heves családi jelenetet improvizál, hogy megírja férjének a levelet, melyben tudtára adja, hogy miért hagyta el örökre a házat. Ezt a pattogó, duzzogó pszeudo menyecske-elragadó szertetemlétséggel személyesítő Czuppony Ilonka s midőn ablaka alatt felhangzik a zene s meglátja jegyesét, ki névnapja előestéjén ebben a kellemes meglepetésben részesíti; oly bensőséggel és elragadó naivitással illeszkedik a boldog jegyes helyzetébe, hogy boszankodtunk a legördült függönyre, a miért véget vetett a kedves jelenetnek. A taps és kihívás természetesen, nem maradhatott el.

Rubinstein „Azrá“-jának misztikus áriája a Kelet dalhőzáról zengett. A babonás hit, a halál angyala és a fanatikus képzelet csapongása Priváry Géza erőteljes bariton énekében és Blaschek Aladár művészi zongora kíséretében egyaránt kifejezésre jutottak. A tetszés nyilvánulásban tolmácsolt közkívánságnak engedve, még egy remek műdal előadásával örvendeztették meg a hallás közönséget.

Majd egy klasszikus zenei alkotás: „La regata veneziana de Rossini“, List átiratában ragadta magával a hallgatóságot. Henrich Viktorné zenei tudása, bámulatos technikája csalt bűvös hangokat a velőket rázó hurokból. A szünni nem akaró közkívánságnak engedve ismét a zongorához állt s még egy nagyszabású zenei kompozíció előadásával viszonyozta a frenetikus ovációt.

Végül egy mulattató, 1 felvonásos vígjáték képezte a művészestély méltó záradékát. Gondinet: »Valami hibája van« című ügyes színdarabját mutatták be Gabányi sikerült fordításában. A darab érdekessége egy elejtett szövből eredő félreértés körül bonyolódik s a szereplők oly discret nuanceirozással juttatták érvényre a kaczagtató helyzetek tévedéseit, mely bármely nagyvárosi színpad hívatott művészeinek is dícséretére vált volna.

De Lussan Andrét, a rendszerető, pedans orvost Ehrenberg Gyula találóan s az ellenkező hajlamu orvosnét Pfeiffer Ilka jellemzően alakította. A házaselekedt előtti sajátságát ríktó színezés nélkül s éppen azért hatásosan interpretálták. Annyi természetesség és közvetlenség táruult a szemlélő és hallgató elé alakításukban, hogy szinte igaznak hittük a színpadi cselekményt. Nanette a szobalányok tipikus exemplárja úgy érvényesült a színpadon, mintha a szerző egyencsen a személyesítő: Henrich Viktorné számára írta volna ezt a tőről metszett szerepet. Élettől duzzadó, zsörtölődő, okoskodó és bájos szobacziézu volt. Mozdulatában temperamentum, hivatása jelentőségének festésében önéreztés, nőiességének védelmében imponáló volt. Egy rutinírt művészön irigyelhetné az ő sikerét. Blaschek Aladár Balancourt-ja szinte kétségessé tette, hogy egy műkedvelő párját ritkító sikereben gyönyörködünk. Hanghordozása, maszkírozása, szalónkomikuma, színpadi

otthoniassága a hivatásos, kiváló színművésszel szemben alkalmazható szigorú bírálat mértékét is megütö. Az ensemble kifogástalan, a hatás szinte fölülmulhatatlan volt.

A teremben az urhölgyek a mellék helyiségekben az urak minden helyet elfoglaltak. Sokan távoztak, mert nem juthattak be.

Majd Terpsychore hívei vonultak fel s a táncz vidám kedvteliséssel hajnalig tartott.

Y. Y.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk következő száma**, tekintettel a karácsonyi ünnepekre, mikor is három nap egymásután a nyomdászemlézetnek munkaszünete van, csak 1904 évi január hó 1-én fog megjelenni.

† **Spencer Herbert.** A letűnt század legnagyobb gondolkodója, a fejlődés filozófiájának megteremtője, meghalt f. hó 8-án, életének 83-ik évében. Halála potolhatatlan ürt hagy hátra az emberi gondolkodásban. Munkálkodása a tudományok és culturának üdve és dícsősége marad hosszú századokon át.

— **Petrozsény képviselőtestülete** f. hó 17-én tartotta rendkívüli közgyűlését, melyen 20 számból álló tárgysorozathoz csatolt különféle indítvánnyal együtt 35 ügyet intézett el. 1. A községi közgyám eddigi 100 korona fizetését 300 koronával emelte s míg ezen határozatot a vármegye jóvá hagyja a megüresedett állásra ideiglenesen Joanovits János II-od bírói választotta meg. 2. Az üresedésben levő adónyilvántartási állás helyett egy III-ik jegyzői állást rendszeresített, kinek első sorban az anyakönyvvezetés lesz a kötelessége, s az ettől megmaradó idejében végzi az adónyilvántartási ügyeket. 3. A 120.000 kor. kölcsönből befolyt összegek elszámolását tudomásul vette. 4. Tudomásul vette az 1904. 1905. 1906. évekre szóló községi választók névjegyzékét. 5. Héjas József II-od jegyző fizetését felemelte 200 koronával, lakbérét pedig 100 koronával. 6. A községi szegényalap kamatoinak kiutalványozását kéri a vármegyétől. 7. A községi tisztújítás megtartásának idejét a főszolgabíróra bizza. — 8. Az új telekkönyvi térképbe vezetendő parcella számok s más ezzel kapcsolatos ügyek elintézéséért 400 korona tiszteletdíjat szavazott meg. 9. Az iparitanonciskola bizottságának előterjesztésére megszavazott 206 koronát egy rajztanító és egy kereskedelmi ismereteket tanító tanár részére, a folyó iskolai év végeig. 10. Tudomásul vette az iparostanonez iskolai tanítók óradíjának szabályozását. 11. Kéri a csendőrség létszámának szaporítását. 12. Pelger Mihály indítványára megbizta a községi elöljáróságot, hogy a rendes fórumokon át, kérelmezze egy második patika felállításának jogát a község részére, mivel a törvényben megállapított 5000 lélekszámot háromszorosan is meghaladja Petrozsény, Petrilla és Livazény község lakossága, lévén a három községben több mint 17 ezer lélek. A többi pontok bejelentések és folyó ügyek elintézéséből állott.

— **Községnyilvánítás.** Folyó hó 13-án a petrozsényi áll. segélyz. közs. gimnázium pénztára javára tartott hangversenyen felállítottak: A salgótarjáni bányatársulat 40, Andreics János 20 kor., Salgótarjáni

társulat társuladaja, zene alapja, Henrich Victor 10—10 kor., Janza Vazul, Peccol Antal, Rotter Antal 5—5 kor., Schreiner József, Fischel Vogel, Grausam Károly, Mráz János, Dr. Csatt Aurél, Ridval Joachim, Pap Sándor 4—4 kor., Buda Károly, Régeni József 3—3 kor., Peccol Ágoston, Muntján Tivadar, Erdős László, Kekel József, Figuli Aantal 2—2 kor., Szokol Dénes, Jónap Mór, Wiegenfeld Jozsef, Kekel Jakab 1—1 kor. Összesen 153 kor. Fogadják adományaikért legőszintebb köszönetünket. Ugyazintén forró köszönetünket nyilváníjuk a hangversenyen közreműködő Blaschek Aladárné, Frosch Pálné, Priváry Gézáné, Czuppany Ilonka, Ehrenberg Olga, Ehrenberg Zseni Pfeiffer Ilka Rozehná Anna urhölgyeknek, továbbá Blaschek Aladár, Ehrenberg Gyula, Henrich Victor, Priváry Géza, Piek Samu, Buzás Vilmos, Végh János uraknak, valamint a salgótarjáni bányagazgatóságnak a társulati zenekar átengedéseért végül, mindazoknak, kik az estélyi sikerét bármilyen tekintetben előmozdították. **Gimm. biz.**

A hangversenyen a bevételek összege 448 kor. 60 fillért tett ki, kiedás 42 kor. 56 fillér, a tiszta jövedelem tehát 406 kor 4 fillér. Az estélyen mint a kiadott jegyek bjonyitják több mint 180-an vettek részt.

— **Koronás hangverseny.** Ünnepe harmadnapján, vasárnap a fillérestélyek rendezősége hangversenynyel koronazza meg az ez évi fillérestélyeket. A hangverseny válogatott műsorának újdonság számba menő pontjai fényes acetililn világítás mellett lesznek a Wágner-szálloda nagytermében előadva. Belépti-díj személyenként 1 korona. Előadás után táncz lesz.

— **A reformátusok karácsonykor.** F. hó 24-én d. u. 3 órakor istenitisztelest tartanak, mit követ a karácsonyfa ünnepély. 25-én d. e. 10 óratól kezdve urvacsorával egybekötött istenitisztelest Kóna Mihály lelkész és Priváry Géza s. lelkész által. Első napján d. u. Priváry Géza végzi a lelkészi teendőket. Másod napján urvacsorát oszt és egyházi szonoklatot mond Kóna Mihály a Rotter-féle bányatelepen és Lupényben d. e. délután Vulkánban.

— **Az iparostanonciskolai bizottság** f. hó 12-én igen fontos határozatokat hozott. Először is megállapította a tanítók munkadíját, szemelött tartva, hogy mindenki végzett munkája után kapja díjazását s így, az egy hó alatt tanított órák száma szerint óránként kap 1 K. 50 fillért. A tanoncok iskolába járását felosztotta a hét összes napjaira, hogy a mesterek ne legyenek kénytelenek egyszerre nélkülözni inasikat. Az állami iskolát megszabadította a padrombo' népsegtől a III-ik osztályt kivéve, mely a gymnasiumban tanul, a többi három osztály a társulati tanteremben fog jární, a tanítók és tanítványok nagy öröme, hol a fényes villamos világítás mellett nem fogják rantani szemüket mint eddig. Gondoskodás tétetett, hogy minden tárgy a tantervben meghatározott terjedelemben taníttassék. A rajznál ez nem lesz kivihető mivel már is 100-nál több tanulóknak kellene a rajztanításra jární, pedig még néhány nincs is beírva, hogy kik és hányan? nem lehetett megállapítani, mivel a felvételi napló most december második felében sincs meg, holott szeptember 15-ig készen kellett volna lennie. A bizottság gondoskodni kíván még egy rajztanítóról és egy kereskedelmi ismereteket előadó tanárról, de még nem lehet tudni hány kereskedő inas jár iskolába. Schreiner József fāradhatatlan munkássága már is meglátszik az egész intézményen.

— **Pásztorjáték.** A karácsony közeledtével hírt adunk arról a — mondhatnánk — eseményről, a mely Petrozsényt is közelebből érdekli. Aninoszán karácsony első és másod napján az iskolás gyermekek pásztorjátékokat fognak előadni, melyet a két tanító az ünnep harmad napján, tehát vasárnap este 8 órakor a Herczféle vendéglőben Petrozsényban is be szándékszik mutatni. A milyen ismeretlen a misztérium egész vidéken, épen olyan szép e vállalkozás a két tanítótól s azt gondoljuk, örömmel fogja megnézni Petrozsény községe ezt az újítás számba menő vallásos színjátékot, a melynek bevétele jótékonycézra lesz fordítva.

— **Agyonütöté** egy széndarab f. hó 14-én a petrillai Déakbányában munkaközben Csiki András bányamunkást, ki könnyelműen tovább feszítette a már egészen meglazult szénréteget. Láttá ugyan, hogy omlik, de akkor már késő volt a menekülés; egy darab fejen talalta.

— **Tānczmulatságot** rendeznek az Urikányzsilvölgyi Magyar Kőszénbánya R.-T. Bányá-altiszti »Casinó« létesítése céljából f. hó 26-án Lupényben a központi iroda termében. Belépti-díj családjegy 2 kor. személyjegy 1 k. 20 fill.

jóságával és irlgalmasságával, közelít — büneinknek bocsánatjával s az öröklét erejével.

És e rejtelmes édes titkot, mint a megnyilatkozott ég, angyalok sugta szent titkát szívébe zárva, miként ama bethleheumi pásztorok sötét éjszaka idején, ő is mennyei fénytől és hangtól felkelve, ébresztve siet Bethlehembe, hogy meglássa a nagy dolgot, melyet az Ur megjelentett neki.

És leborul a kicsiny gyermek előtt, — mert imáráom ő is látja annak dícsőséget!

Csodálatos egy történet!

Mert ami szívünk válik Bethlehemmé, a mennyei kegyelem tárházává.

A mi szívünkben születik meg a Megváltó Úr Jézus Krisztus.

Felettünk és bennünk nyílik meg a mennybolt, és odabent a kebel mélyén hangzik fel az angyalok szözata: „Dícsőség menyben az Istennek. Békesség földön az embernek“.

És e szózatra nem csak szóval, hanem egy egész étellel adunk feleletet, mindennek Isten dícsőségére escelekedvén, mindennek békességre törekedvén, mindennek embertársaink javát munkálván.

Itt van megint legkedvesebb ünnepünk a karácsony.

Mikor a fenyőágak picziny lángocskái kigyulnak.

Mikor a szent este meghozza az örömtől égő kis szíveknek a Jézuska drága ajándékait, az örök szeretet fácskáján.

Mily szép jelképe az a fácska a maga mulandó ajándékaival amaz első karácsonynak, midőn maga az Isten ajándékozta meg ezt a földet, az egész emberiséget a meny legdrágább kincsével, mert úgy szerette a világot, hogy, az ő egy szülött fiát adá, hogy minden, a ki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Karácsonyfát állítva a kiesinyeknek, — megnefeledkezzünk mi nagyok, hogy igaz karácsonyt csak az ünnepe, a ki nem a földi, hanem a mennyi ajándéka a Jézus Krisztusra tekint s ő benne ragadja meg hittel az örök életet!

Mert: a Krisztus el! Ő velünk van — mint maga mondá — a világ végezetéig.

Ő jön hozzánk most is.

Azért ne zárjuk be Ő előtte elárvult szívünk ajtaját, ha rajta zörget s beocsájtatást kér, sőt fogadjuk be őt, hogy életre kelhessen bennünk a szeretet az irlgalom, hogy legalább az örök szeretetnek e fenséges ünnepén Isten s emberszeretethen testvéreként egyeítsen mindnyájunkat.

— **Ének, szavalat** és monológokkal egybekötött zárkörű táncvizigalmat rendez f. hó 26-án, karácsony másodnapján este Tribusz Gyula ellenőr és áll. főnök védnöksége alatt a petrozsényi állomási vendéglő összes termeiben az altiszti asztaltársaság saját könyvtára javára. Belépti-díj személyjegy 1 k. 20 fill., esadlajegy 2 k. 40 fill.

— **A szegény gyermekekről** nemes lélekkel gondoskodott Pfeiffer Ilka állami tanítónő, a ki egy díszes asztaltűt készített és sorsolt ki, melyért 120 sorsjegy árban 60 korona folyt be a jótékony célra. A szerencsés nyertő Schreiner József társ. titkár. Jövő számban erről és egyéb jótékonyági akcióiról többet.

— **Utonállás és rablás.** A csimpai fűrésztelép küldönczét Petrozsényben az éjszaki rakodón tul, a régi g. kel. templom melletti uton f. hó 11-én este 6 órakor megtámadták, botokkal agyba-főbe verték s 20 koronát elrabolva tőle, fekeve hagyták az utczen eszméletlen állapotban. Napról-napra nyer mind inkább beigazolást az, hogy kár volt Petrozsényben a csendőrség létszámát apasztani.

— **Wagner Gyula** petrozsényi nagyvendéglős és szállodás nagy anyagi áldozatok árán, hogy vendégei és a mulatságokon megjelenő nagyközönség, minél kényelmesebben érezzék magukat, vendéglőjének összes termeit acetilín világítással látta el. A ruhákat moskoló fűtőst petróleumlámpák mindenütt tiszta fehérfényt szóró gömböcskék potolták. Ebből az alkalomból Wagner Gyula közölte, hogy 20 db. jókarban lévő petróleumlámpa felárán azonnal megvásárolható. Értekezhetni e tárgyban Sárosy József bádogos mesterrel.

— **A fogasztó közönség** egyetlen alkalommal sines annyira az eladó lelkiismeretességének kiszolgáltatva mint amidőn őrá vagy ékszer vásárol. Ezen esiknél a legkevésbé tudják azt megállapítani, valjon elsőrendű tartós óra szerkezetet, avagy hibátlan köékszer kaptak-e? És ezért teljes mértékben méltányolható a vevőközönség tévovázása amidőn ünnepi ajándéknak avagy egyéb alkalomra órákat vagy ékszerfelét akar vásárolni. Sajnos, hogy sok reklámmal dolgozó, némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőjét lelkiismeretesen kiszolgálja, hanem, hogy kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon túl. — Ily körülmények között őszinte örömlünkre szolgál, ha ezuttal egy általánosan elismert szolid órárra terelhetjük t. olvasóink figyelmét. — Polgár Kálmán budapesti óraművész értjük, (üzlete: VII., Erzsébet-körút 29. szám) kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hirre tett szert, mert ő az egyedüli órárs, a ki zseborát minden helyzetben, sőt a finomabbakat még hideg és melegben kiregulázza, ami által még a tempuratura változásai sinesnek befolyással óráira. A vidéki közönség kényelmére Polgár Kálmán „A Műtővös” cím alatt egy képes albumot állított össze, a mi gondos fénykép után készült metszetekben mutatja be az immár nagy népszerűségnek örvendő és megbízhatónak elismert Polgár-féle órák és ékszer ezen számra menő fényképeit. Ezen „Műtővös” című szaklap egyébként meg azért is méltó az említésre, mert a társadalom előkelőségeit képező egyénektől számtalan elismerő és hála nyilatkozatok tartalmak, a melyek egyöntetűleg elismerik, hogy az az őt évi jótállás amit Polgár Kálmán óráriért vállal, nem üres frasis, hanem reális alapon nyugvó tény, amiért a cég tényleg meg is felel. Birjuk Polgár Kálmánnak abbeli ígértét, hogy a kiadásában megjelenő „Műtővös” olvasóinknak közvetlenül e hozzá címzendő felszólítására: ingyen és bérmentve megküldi.

— **A nazarénus vallás** itt nálunk igen nagy mértékben ellévén terjedve, a Petrozsény és V. olvasóival is megakarom ismertetni ezen vallás származását, időnkinti elterjedését, lényegét és szertartásait.

A nazarénusi tanok már 1848 előtt kezdettek elterjedni és különösen az alföldön számos követőkre találtak. 1863 ban egy Tóth nevű ácsmester telepedett meg városunkban, ki megismerkedve a felekezet elveivel, az új hitet elelntén csak családjá és rokonai között terjesztette, később azonban valami Etei Károly lakatost hívott meg, ki az előtt 12 évig volt börtönözve. Most mind a ketten hozzáfogtak a térítési munkához még pedig nagy sikerrel. Tudjuk, hogy 1863 ban é inség uralkodott az alföldön; a nép munka nélkül ácsorgott az uczákon és mohón kapott a két férfi felszólításán, kik hirdette az új vallás üdvözítő ígét, csak hamar számos követők által látták magukat környezve s számuk napról-napra szaporodott. A hatóság teljes erejével üldözte őket, számosakat el is fogatott, de ép az üldözések alatt számuk egyre gyarapodott annyira, hogy ma alig van város az alföldön hol nazarénusok ne volnának.

Vallásuk egyedüli kizárólagos alapja a szentírás, de ennek leginkább csak az újszövetségi része. A nazarénusok egy gyülekezetet képeznek és az abból választott tagok ezután ezen hitre térőket tiszta vízzel, melyet ő Krisztus vizének szoktak nevezni, megmossák. Határozottan ellenzik a kisdetek megkeresztelését, mint-hogy állítások szerint azt sem Jézus, sem az apostolok tanai nem rendelik.

Gyermekeiket elemi iskolába járatják, hogy olvasni és írni megtanuljanak. A felsőbb tudományok elnyerése után nem törekednek, minthogy állításuk szerint minden tudomány a biblíában foglaltatik. Innen van az, hogy a nazarénus ifjak sem gymnasiumba sem reálskolába nem járnak.

Szorosabb értelemben vett ünnepeik nincsenek, vasárnapokon is dolgoznak, midőn azonban a keresztények nagyobb ünnepeket ünnepelnek, a botrányok kikerülése végett, tartozkodnak minden zajos munkától.

Nyilvános istentiszteletre hetenkint háromszor gyűlnek össze valamelyik közönséges házba, ott a legnagyobb áhitatossággal végzik rövid imájukat. Imád-ságos könyvü „Sion hárfája” című, németből fordított, szent énekekkel telt, könyvet használnak.

A házasságkötés következőleg meg náluk véghez: a férfi tudtára adja szándékát a gyülekezet főbbjeinek és egyszersmind megnevezi szíve választottját; ezután komoly vizsgálat alá veszik, ha vajjon a házassodni akaró bir-e egy erkölcsi mint anyagi kelekkel a házasságra? Ha a vizsgálat eredménye kedvező, tudatják a nővel s ha a nő, szülei beleegyezésével, igenlő választ ad, akkor a gyülekezet előtt ünnepélyesen kihirdetik, de csak egyszer. Ezután a legény házassága érvényesítése céljából bejelenti az anyakönyvvezetőnek s ha az nem górdit akadályokat elébe, a jegyesek a gyülekezet előtt egész életükre egymás iránti hű szeretetre, nyilvános fogadást tesznek, mire a gyülekezet egyik tekintélyesebb tagja, a jelenlevők buzgó imád-sága közben áldást kíván Istentől rájuk, és a házasság bevégezett tény. Esküvő után sem lakodalmat, sem egyéb zajos vendégséget nem tartanak, mert azt hiszik, hogy a tulságos élvezet csak bűnre csábítaná őket.

Leginkább kitűnik egyszerűség szeretettük a temetkezésnél. A holttestre egyszerű fehér öltönyt adnak és egy gyalult festetlen koporsóba helyezik; rendes, nem halotti kocsiha emelik és csendes komolysággal megindul a rendesen csekély számú kíséret, elől néhány férfi kapával a sir behatolására, utánok a halottat vivő kocsi követve a rokonoktól s végül néhány nő. Sem sirás, sem zokogás nem hallatszik; a sirás nines ugyan megtiltva de az erős hitűnek nem szükséges.

A mi magán életiket és szokásaikat illeti, a következők érdemelnek említést: A nazarénusok külsőleg a szelidséget, alázatosságot ajánlják, ezért fényűző öltönyt nem viselnek, hajukat rövidre nyíratják s hogy kitüntessék alázatosságukat az uccán lecsüsgesztett fővel járnak, beszédjükből kerülök a hiaságot s a mi valóban igen szép, uagyon óvakodnak a káromkodástól. Ha az uccán más vallásbélvel találkoznak, azokat üdvözlők. Határozottan közbüneti szolamuk nines, de hitestvéreiket áldjon az Ur kívánattal köszöntik. A polgári hatóság irányában föltétlenül csak annyiban hajlandók engedni a mennyiben az hitikkel nem jön összeütközésbe. Nyílt daczra azonban nem vetemednek, adófizetést vagy egyéb kötelezettségeket pontosan teljesítenek. Ha a felsőbb rendeltetk teljesítését lelkiismeretök tiltaná azt határozottan megmondják és a hitben erőseket a legdurvább kényszerítés sem szoríthatja engedékenységére; ezért a besorozott nazarénus katonák a legszigorubb kényszer daczára sem esküsznek fel, mert az esküt vallásuk tiltja, sem fegyvert nem fognak annyira, hogy képesek több évi fogházat is eltűnni, de fegyvert kezükbe nem vesznek.

Mi valóságban a nazarénusok célja? Szerintök az emberi találmányok által megvesztegetett kereszténységet, külsőleg is visszavezetni eredeti állapotára, belsőleg pedig az Istentől elfordultakat, lélekben és erkölcsben megtisztítani, Istenhez visszavezetni.

Hódmezővásárhely.

Miklósi Margitka.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

NYILTÉR).

Aszfalt betyár Petrozsényben.

E cím alatt a „P. és V.” 52-ik számában megírtam, hogy egy uri ember az esthomályban egy fiatal védetlen gyermekleányt üldözött. Az illetőn kapuczius havelock volt, a mit én — hogy magyar szót használjak — esőköpenynek neveztem, halvány sejtmemem sem lévén arról, hogy ennek következtében még olyan félreértések is támadhatnak, melyből kifolyólag egy tisztességes, kifogástalan uri embert teljesen ártatlanul gyanúsíthat meg valaki.

Mert „esőköpeny” alatt tényleg nem csak havelockot, hanem (és különösen) egyenruhához való köpenyt gondolhatnak és érthetnek, mint a hogyan éppen azt értették alatta.

Nagyon sajnálom, hogy közleményem okot adhatott ilyen félreértésre, miért is kötelességemnek tartom az ez ügyben teljesen ártatlanul meggyanusított tisztességes uri embernek rehabilitására kijelenteni, hogy az illető tettes semmiféle egyenruhát (sem vasutas, sem postás, sem másfélét) nem viselt, s hogy az „állat” jelzést nem azért használtam, hogy abból egyesek valakire meg gondolatlanul következtessenek, a mennyiben az illető — mint említettem ezívil ruhában volt és kapuczius havelockot viselt.

Természetesen nem azért írom ezt, hogy most aztán minden havelockot viselő egyént meggyanusítsanak és rágalmazzanak, a mi nem is igazságos dolog már csak azért sem, mert tudvalevőleg éppen maga a bűnös tudja magát legjobban elrejtetni a felfedeztetés elől.

Tehát a rébuszokat kedvelők hagyjanak fel az eredménytelen találgatások, — és alaptalan meggyanusításokkal.

Ráth Gyula.

Nyilatkozat.

Alólírott kijelentem, hogy Kekel József ur lupényi állami tanító ellen a ki ugy engem, mint családomat e hó 13-án nyilvános helyen megsértette és rágalmazta, a bűnfenyítő eljárását megindítottam.

Teljes tisztelettel
ifi. Dima János.

Lupény, 1903. december 10.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

1770 szám.

1903. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a bécsi belvárosi I. ker. csász. és kir. jbiróságnak 1902. C IV. 342/1 és ugyan azon kir. járásbíróságnak 1903 évi C. V. 830/2 számú végzése következtében Dr. Max Loewy bécsi ügyvéd által képviselt Hirsch Jakab és Stiglicz és Ungár bécsi cégek javára Rosenthal Manó petrozsényi lakos ellen 179 K. 30 f. 142 K. s jár. erejéig 1902 évi december 27-én és 1903 évi május hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 817 K.-ra becsült következő ingóságok, u. u.: szoba butorzat és egy hizott disznó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek puji kir. járásbíróság 1903 évi V. 557/7 számú végzése folytán 179 K. 30 f. és 142 kor. tőkekövetelés, és pedig 152 K. után 1900 április 28-tól június 5-ig 142 K. után ennek 1900 évi június hó 6 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 77 kor. 95 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Petrozsényben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközzésére 1903 évi december hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1903. évi december 4-én.

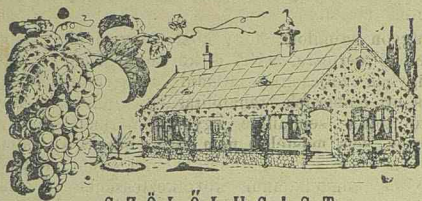
Br. Bánffy Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Kiadó üzlethelyiség.

Vulkánban a legszebb és legjobb forgalmi helyén 2 üzlethelyiség, 1 szoba és 1 konyhából álló lakás haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal:

Huszerl Arthurral
Aninoszán.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megdő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felvehető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legregebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja. Cím:

Érmeléri első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya,
5-20 u. p. Székelyhid.

1814 sz.
1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszebeni k. törvényszéknek 1902. évi 2988 számú végzése következtében Dr. Krasser Gusztáv ügyvéd által képviselt Keleti Lujza szászsebesi lakosnő javára, Rosenberg Róza és tsai petrozsényi lakosok ellen 200 kor. s járulékaik erejéig 1902 évi október hó 8-án foganasított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1068 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, italok, egy ló, egy lószekér és egy hám nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1903. évi V. 1529/1 számú végzése folytán 200 kor. — fill. tökekövetelés ennek 1902 évi márczius hó 11 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 84 kor. 38 fillérben bírónilag és pedig Rosenberg Salamon és Rózánál 1903 évi december hó 30-ik napjának d. e. 11 órája, Héjas Józsefnél 1903 évi december hó 30-ik napjának d. u. 1 órája, Ruder Jakab livazényi lakosnál leendő megtartására 1903. december hó 30-án délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nem nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Megjegyeztetik, hogy a teljesített fizetések az árverés napján levonatni fognak.

Kelt Puj, 1903. december hó 6.

Br. Bánffy Albert,
kir. bír. végrehajtó.

1703 szám.
1903 vhtó.

Árverési hirdetmény.

Atulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dárdai kir. járásbíró 1903 évi Sp. I. 210/3 számú végzése következtében Klein Hermann és társa villányi czég javára Davidovics Lipót vendéglős petrozsényi lakos ellen 124 K. 10 f. s jár. erejéig 1903 évi augusztus hó 11-én foganasított kielégítési végrehajtás után le- és felül foglalt és 673 K. 76 f.-re becsült következő ingóságok, u. m.: italok, hordok, szobai butorzat és bolti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1903. évi V. 1056/2 számú végzése folytán ennek 1902 évi szeptember hó 12 napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 45 kor. 20 fill. bírónilag már megállapított költségek erejéig Petrozsényben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközökre 1903 évi december hó 23-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1903 évi november hó 26 napján.

Br. Bánffy Albert,
kir. bír. végrehajtó.

1835 szám.
1903. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 402. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 19195, a

budapesti keresk. és váltó törvényszéknek 84260 és a budapesti VIII. ker. kir. járásbíró 1903. évi S. p. I. 945/4 számú végzése következtében budapesti Dr. Benkő Géza ügyvéd, Dr. Eri Ignác ügyvéd és Dr. Dalma József ügyvéd által képviselt Löwinger Zsigmond bécsi gyáros, Jung és Friedmann czég és Teleki és Trsa budapesti czégek javára Kohn Sándor petrozsényi lakos ellen 223 K. 25 f. 373 K. 987 K. és 183 K. 12 f. s jár. erejéig 1903 évi november hó 10-én foganasított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 688 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek puji kir. járásbíró 1903 évi V. 1195/4 számú végzése folytán 223 K. 25 f. 373 K. 98 f. és 183 K. 12 f. tökekövetelés, ennek 1903 évi ang. 3-tól, 1903. szeptember hó 22 és 1903 április 22 napjától járó 6-6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 97 kor. 20 fillérben bírónilag már megállapított költségek erejéig Petrozsényben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközökre 1903 évi december hó 23-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujou, 1903 évi december hó 7-én.

Br. Bánffy Albert,
kir. bír. végrehajtó.

FISCHEL VOGEL

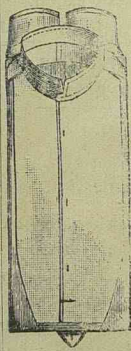
áruháza a „Zöld ház“-hoz Petrozsény.

Áruházomat tekintettel a nagy bizalomra, melylyel igen tisztelt vevőim megajándékozni kegyesek voltak, kibővítettem, megnagyobítottam, berendeztem a legjobb divatárakkal, mit megtéve, kérem a nagy közönség minél nagyobb mérvű b. pártfogását,

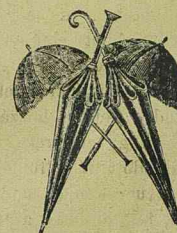
Ajánlom dusan felszerelt raktáromat minden nemű férfi és női confection, rövid- és szövöttárakban. Kalapok, cipők, ingek, gallérok, nyakkendők, nap- és esernyők, creton, voilok, zephirek, oxfordok, chiffon, creas és fonálvasznakban.

Nagy választék menyasszonyi kelengyék, férfi és fiu öltönyökben, valamint minden e szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árak mellett, a legjobb minőségben.

Temetkezési kelengyék.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tisztelettel:
Fischel Vogel.

4-12

Ny. Figuli Antal gyorssajtóján Petrozsény.